

Część 78 – Obsługa zadłużenia zagranicznego

Wyszczególnienie	Wykonanie 2004 r.	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	5:4	5:2
	w tys. złotych				%%	
1	2	3	4	5	6	7
Ogółem:	4.179.380	5.695.300	3.727.506	3.689.723	99,0	88,3
z tego:						
Obsługa zadłużenia zagranicznego, należności i innych operacji zagranicznych	4.156.397	5.359.056	3.700.487	3.669.449	99,2	88,3
Rozliczenia z tytułu poręczeń i gwarancji udzielonych przez Skarb Państwa	22.983	336.244	27.019	20.274	75,1	88,3

Wydatki budżetu państwa z tytułu obsługi zadłużenia zagranicznego na 2005 r. zaplanowano w kwocie 5.695.300 tys. zł. Plan wydatków ustalony w ustawie budżetowej został podwyższony decyzjami Ministra Finansów o kwotę 50.000 tys. zł do kwoty 5.745.300 tys. zł. Kwota ta została przeniesiona z rezerw celowych, z przeznaczeniem na wydatki związane z zakupem przez Polskę samolotu wielozadaniowego F-16. Natomiast w związku z oszczędnościami w wydatkach – decyzjami Ministra Finansów – plan został zmniejszony o 2.017.794 tys. zł do kwoty 3.727.506 tys. zł (plan po zmianach).

W 2005 roku wydatki związane z obsługą zadłużenia zagranicznego wyniosły 3.689.723 tys. zł, co stanowi 64,8% planu i 99% planu po zmianach.

Na wydatki złożyły się następujące płatności:

1) płatności odsetkowe wobec **Klubu Paryskiego** – stanowiły one 19,5% wszystkich wydatków na obsługę zadłużenia zagranicznego i wyniosły 718.478 tys. zł. W stosunku do planu w złotych wykonane zostały w 54,2%, w USD w 62,8%, w euro w 56,4%; w odniesieniu do planu po zmianach spłaty odsetek w złotych, w USD i w euro wykonane zostały w 100%:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	% wykonania 4:2	% wykonania 4:3
1	2	3	4	5	6
mln USD	225,8	141,7	141,7	62,8	100,0
mln EUR	111,7	62,9	62,9	56,4	100,0
tys. zł	1.325.598	718.570	718.478	54,2	100,0

Odsetki wobec Klubu Paryskiego planowane były w EUR i USD (w poz. USD ujęto również pozostałe waluty) na podstawie sporządzonych harmonogramów płatności,

uwzględniających prognozowaną stopę procentową i prognozowane kursy walut, w których dokonywana jest spłata zadłużenia. Płatności dokonywane są w USD, EUR i sześciu innych walutach.

Na niższą realizację wydatków z tytułu Klubu Paryskiego w stosunku do planu o 607.120 tys. zł miały wpływ:

- przedterminowy wykup zadłużenia w Klubie Paryskim,
- korzystniejszy niż planowano kurs złotego w stosunku do innych walut,
- niższe od planowanych poziomy stóp referencyjnych dla kredytów opartych o zmienną nie zredukowaną stopę procentową.

2) płatności odsetkowe od **kredytów Banku Światowego** – wyniosły 123.613 tys. zł i stanowiły 99,6% planu po zmianach w złotych (99,0% tego planu w dolarach i 100% w euro).

Wykonanie w porównaniu z planem rocznym ilustruje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	% wykonania 4:2	% wykonania 4:3
1	2	3	4	5	6
mln USD	12,8	10,0	9,9	77,4	99,0
mln EUR	38,0	22,6	22,6	59,5	100,0
tys. zł	214.935	124.138	123.613	57,6	99,6

Zrealizowanie niższych wydatków w stosunku do planu o 91.322 tys. zł było spowodowane m.in.:

- odstąpieniem stron od planowanego zaciągnięcia kolejnego kredytu w Banku Światowym z przeznaczeniem na restrukturyzację sektora górnictwa węgla kamiennego w kwocie 100 mln EUR,
- niższym od planowanego wykorzystaniem środków kredytowych przeznaczonych na kredyt „Projekt Łagodzenia Skutków Społecznych Reform w Sektorze Górnictwa Węgla Kamiennego”,
- niższym od zakładanego na dany okres oprocentowaniem kredytów,
- różnicami kursowymi między planem i wykonaniem.

W 2005 roku spłacano na rzecz Banku Światowego odsetki od kredytów przeznaczonych na: infrastrukturę drogową i portową, promocję zatrudnienia, usuwanie

skutków powodzi, rozwój służby zdrowia, restrukturyzację sektora węglowego, na aktywizację obszarów wiejskich.

3) płatności odsetkowe od kredytów Europejskiego Banku Inwestycyjnego – wyniosły 364.708 tys. zł, tj. 99,7% planu po zmianach w złotych (100% tego planu w USD i 100% w euro).

Wykonane odsetki w porównaniu z ujętymi w planie rocznym były następujące:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	% wykonania 4:2	% wykonania 4:3
1	2	3	4	5	6
mIn USD	0,8	0,8	0,8	100,0	100,0
mIn EUR	109,4	90,3	90,3	82,6	100,0
tys. zł	487.308	365.874	364.708	74,9	99,7

Na różnicę pomiędzy planowaną a wykonaną kwotą (122.600 tys. zł) miały wpływ:

- niższe od zakładanego wykorzystanie środków pożyczek na Prefinansowanie Środków Unijnych, Projekt Osłony Przeciwosuwiskowej, Projekt Drogowej Trasy Średnicowej cz. B oraz Projekt Usuwania Skutków Powodzi II,
- zmiany w stosunku do planu, terminów wypłat środków pożyczek w odniesieniu do terminów płatności z tytułu obsługi zadłużenia kredytów EBI,
- wahania stóp procentowych w ciągu całego roku budżetowego (w przypadku pożyczek EBI na stałym oprocentowaniu stopę procentową ustala się w momencie wypłaty środków danej transzy).

4) spłaty odsetek na rzecz Banku Rozwoju Rady Europy – wydatki te zrealizowane zostały w kwocie 61.309 tys. zł, tj. w 99,7% planu po zmianach w złotych, a planu w euro w 100%.

Wykonane odsetki w porównaniu z ujętymi w planie rocznym były następujące:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	% wykonania 4:2	% wykonania 4:3
1	2	3	4	5	6
mIn EUR	16,0	15,1	15,1	94,4	100,0
tys. zł	70.656	61.463	61.309	86,8	99,8

Niższe niż zakładano wykonanie wydatków związane było z:

- mniejszym niż planowano wykorzystaniem kredytu BRRE nr F/P 1497 (2004) – kredyt na realizację programu zasilenia „Funduszu Dotacji Inwestycyjnych dla Małopolski” oraz „Funduszu dla Śląska”,
- późniejszym niż planowano wypłaceniem środków z kredytu nr F/P 1497(2004) – w 2005 r. zostały pobrane z BRRE dwie transze kredytu, przy czym I transza w październiku 2005 r., a II transza w listopadzie 2005 r., co spowodowało, że w 2005 r. do zapłaty przypadły wyłącznie odsetki od I transzy kredytu naliczone za okres od 17 października 2005 r. do 15 listopada 2005 r.,
- korzystniejszym niż zakładano oprocentowaniem kredytów BRRE, których obsługa dokonywana jest w oparciu o zmienne stopy procentowe (kredyty nr F/P 1470(2003) oraz nr F/P 1497 (2004).

5) wydatki z tytułu „innych kredytów” na 2005 rok zaplanowano w wysokości 433.917 tys. zł. Plan zrealizowany został w kwocie 24.380 tys. zł, tj. w 5,7%.

Pozycja “innych kredytów” obejmowała odsetki i opłaty od kredytów: rewolwingowego, japońskiego i z EBOiR na budowę autostrad oraz odsetki od nowych kredytów.

Zaplanowane wydatki z tytułu kredytu rewolwingowego zostały wykonane w 14,7%. Kredyt rewolwingowy służy jako narzędzie zarządzania płynnością walutową SP. Główną przyczyną niewykonania planu był brak potrzeby skorzystania z tego rodzaju finansowania w roku 2005 a jedyne wydatki były efektem ponoszenia opłaty za gotowość do udostępnienia środków tego kredytu.

Odsetki od kredytu japońskiego zostały zrealizowane w 77,8% planu, co wiąże się z korzystnymi relacjami kursowymi pomiędzy jenem japońskim a dolarem amerykańskim i złotym.

Zrealizowanie wydatków z tytułu kredytu z EBOiR w 71,6% związane było z korzystniejszym niż zakładano oprocentowaniem kredytu (niższe stopy procentowe).

Zaplanowane w ustawie budżetowej odsetki z tytułu nowych kredytów w wysokości 90 mln USD, tj. 334.944 tys. zł nie zostały zrealizowane. Nowe kredyty zostały zaplanowane w związku z przedterminowym wykupem zadłużenia zagranicznego. Ostatecznie ww. środki finansowe nie musiały być zaciągane.

6) wydatki z tytułu finansowania programu F-16 – wydatki te zostały wykonane w wysokości 29.782 tys. zł, tj. 59,6% kwoty przeniesionej z rezerw celowych, która wynosiła 50.000 tys. zł. Niższe wykonanie w stosunku do planu po zmianach wiąże się przede wszystkim z wcześniejszym konstruowaniem planu zadaniowo finansowego (program

przygotowywany na podstawie zadań Ministerstwa Obrony Narodowej) w stosunku do prac nad projektem budżetu państwa oraz transakcjami na instrumentach pochodnych, które pomniejszyły wydatki o 44,2 mln zł.

7) spłaty odsetek od obligacji Brady'ego (Klub Londyński) – spłaty te wyniosły 165.587 tys. zł., tj. 100% planu po zmianach (także 100% planu w USD). Nominowane w dolarach amerykańskich obligacje Brady'ego to dawne zadłużenie wobec Klubu Londyńskiego, zamienione na te obligacje w 1994 r.

Wykonane odsetki w porównaniu z planem były następujące:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	% wykonania 4:2	% wykonania 4:3
1	2	3	4	5	6
mln USD	51,1	51,1	51,1	100,0	100,0
tys. zł	188.355	165.587	165.587	88,0	100,0

Niższe wykonanie planu o 22.768 tys. zł wynikało w całości z korzystnego ukształtowania się kursu PLN/USD.

8) płatności odsetkowe od obligacji skarbowych RP wyemitowanych za granicą – wydatki te zostały wykonane w wysokości 2.077.444 tys. zł, tj. 99,6% planu po zmianach (realizacja w dolarach 99,6% a w euro – 100,0%). Płatności te objęły odsetki od obligacji wyemitowanych w latach 1997-2005 i osiągnęły 56,3% kwoty wydatków ogółem zrealizowanej z tytułu obsługi zadłużenia zagranicznego.

Wykonane płatności w stosunku do planu rocznego przedstawiały się następująco:

Wyszczególnienie	Ustawa budżetowa na 2005 r.	Budżet po zmianach	Wykonanie 2005 r.	% wykonania 4:2	% wykonania 4:3
1	2	3	4	5	6
mln USD	267,9	181,6	180,8	67,5	99,6
mln EUR	346,2	366,8	366,8	106,0	100,0
tys. zł	2.525.890	2.085.716	2.077.444	82,3	99,6

Wykonanie niższe od planu o 448.446 tys. zł wynika z korzystniejszego kursu złotego w stosunku do innych walut, niższych od planowanych stóp referencyjnych LIBOR i EURIBOR oraz mniejszej od zakładanej wartości nominalnej emisji obligacji w 2005 r. o kuponach płatnych również w roku 2005.

9) wydatki na sfinansowanie kosztów emisji skarbowych papierów wartościowych oraz innych kosztów i prowizji – wydatki te zostały wykonane w wysokości 104.149 tys. zł, tj. 92,7% planu i 99,4% planu po zmianach.

10) wydatki budżetu państwa z tytułu gwarancji spłaty kredytów zagranicznych – wypłaty wyniosły 20.274 tys. zł (6,1% planu i 75,0% planu po zmianach) i dotyczyły podmiotów należących do sektorów: energetyki ciepłej i hurtowych rynków rolno-spożywczych, jak również producentów żywności bezglutenowej. Wydatki z tytułu gwarancji zaplanowano na 2005 rok na kwotę 336.244 tys. zł, tj. 32,2 mln USD i 49,2 mln EUR.

W ciągu roku Minister Finansów zmniejszył decyzjami plan wydatków z tego tytułu do wysokości 27.019 tys. zł. Wprowadzone zmiany wynikały z samodzielnej spłaty przez kredytobiorców zobowiązań objętych gwarancjami Skarbu Państwa. Niewykorzystanie w pełnej wysokości planowanych wydatków z ww. tytułów wynikało przede wszystkim ze stosowania przez Ministerstwo Finansów polityki aktywnego zarządzania ryzykiem związanym z gwarancjami Skarbu Państwa, w tym poprzez współpracę z kredytodawcami, polegającą na wspólnym zapobieganiu pojawiającym się zagrożeniom.